

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Pyyntö Hätäkeskuslaitoksen virkasähköpostiin 10.10.2023 valiokuntakanslian sihtööri Päivi Parviainen

**HAK; Hätäkeskuslaitoksen vastaus Hallintovaliokunnan asiantuntijalausuntopyyntöön 17.10.2023;
HE 41/2023 vp esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2024**

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt 17.10.2023 pidettävään valiokunnan kokoukseen Hätäkeskuslaitokselta kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024. Lisäksi kuullaan samalla myös asiasta VNS 1/2023 vp (JTS 2024 - 2027).

Hallituksen esityksessä Hätäkeskuslaitoksen ensi vuoden toimintamääräraha on 77 057 000 euroa. Viraston tämän vuoden käytettävissä oleva määräraha on yhteensä 78 823 350 euroa. Edellisen vuoden siirtyvää määrärahaa on käytettävissä noin 8 milj. euroa, josta sidottu projekteihin noin 5 milj. euroa. Vuoden 2023 siirtyvän erän arvio on 5 - 7 milj. euroa, mutta arvioon vaikuttaa keskeneräisten kehittämishankkeiden tilanne.

Hätäkeskuslaitoksen suurimmat vuosittaiset kiinteät menoerät ovat henkilöstökulujen (55 %) lisäksi ICT-menot (35 %) ja toimitiloihin sekä kehittämiseen (10 %) liittyvät menot.

Erityisesti kehyskauden ICT-menot tulevat kasvamaan yleisen kustannustason noustessa, muun muassa hätäkeskustietojärjestelmän kustannuskehitys on sidottu tuottajahintaindeksiin. Myös toimitiloihin liittyvät kustannukset kasvavat, koska niihin kohdistuu korjaustarpeita.

Henkilötyövuosien varmistaminen

Hätäkeskuslaitoksen henkilöstön htv-määrän arvioidaan nousevan 610 henkilötyövuoteen vuonna 2023. Nousun on mahdollistanut vuonna 2022 toteutettu ylimääräinen hätäkeskuspäivystäjäkurssi. Toteutetun lisäkurssin ansiosta vuonna 2023 henkilöstövajetta saatiin hieman vähennettyä, mutta vajausta jää edelleen noin 20 henkilötyövuoden verran. Nykyisellä hätäkeskuspäivystäjien vuosittaisilla koulutusmäärillä (2x24 opiskelijan kurssia) päivystyshenkilöstön poistuma vuodesta 2026 nousee 35 henkilötyövuoteen ja päivystyshenkilöstön vaje alkaa jälleen lisääntyä vuosittain 5 htv:n tahtia. Poistuman lisääntymisen taustalla on eläköitymisennusteen (KEVA) kasvu vuodesta 2026 eteenpäin. Nykyisillä tutkintokoulutusmäärillä ei siis kyetä tulevana vuosina ylläpitämään edes nykyistä päivystyshenkilöstön htv-tasoa. Todelliseen henkilökunnan tarpeen määrään vaikuttaa hätäilmoitusten määrän kehitys.

Viraston henkilöstöresurssin varmistamiseksi Hätäkeskuslaitos on tehnyt esityksen Sisäministeriölle (14.8.2023) hätäkeskuspäivystäjätutkinnon kurssikoon kasvattamisesta nykyisestä 24 opiskelijasta 30 opiskelijaan.

Talousarvioesityksessä on henkilöstön palkkoihin saatu vuodelle 2024 yhteensä 3,3 milj. euroa, jossa on huomioitu ydintoiminnan turvaavan htv-tason varmistaminen ja lisäksi huomioitu palkkausten tarkastaminen.

Kehittämishankkeet

Vuoden 2024 esityksessä vuoden 2024 talousarvioksi on Hätäkeskuslaitoksen kehittämishankkeisiin yhteensä 5,2 milj. euron rahoitus.

Hätäkeskuslaitoksella on meneillään useita kehittämishankkeita, joista osa perustuu lainsäädännön vaatimuksiin. Reaaliaikainen tekstinsyöttöhanke (Real Time Text eli RTT) mahdollistaa hätäilmoituksen tekemisen tekstimuotoisena merkki kerrallaan ja siihen on vastattava samalla tavalla. RTT on oltava esteettömyysdirektiivin mukaan käytössä vuoden 2025 aikana.

Toimintavarmuutta vahvistetaan kyberhankkeella, jossa hätäpuheluliikenne irrotetaan turvallisuusverkosta, jolloin turvallisuusverkon häiriö ei estä hätäpuhelujen vastaanottamista. Nykyinen tallenninratkaisu on vanhentunut, ja lisäksi edellä mainittu RTT-hanke edellyttää uutta hätäpuhelujen ja radioliikenteen tallenninratkaisua (NEO).

Edellä mainitut kehittämiset jatkuvat vuonna 2024 ja tavoitteena on saada ne valmiiksi vuonna 2025, joista muodostuu kuitenkin lisäkustannuksia tulevana vuosina erilaisina käyttö- ja palvelumaksuina. Lisäksi on jo nyt tiedossa siirtyminen Virve 2 -verkkoon, joka edellyttää miljoonien investointeja. Tulevien vuosien toiminnan kehittäminen kohdistuu nykykehyksillä vain välttämättömään ja pakolliseen ERICA-hätäkeskustietojärjestelmän kehittämiseen. On kuitenkin huomattava, että kyberhankkeen ajatellaan säästävän kymmeniä miljoonia euroja pitkällä aikavälillä, kun Hätäkeskuslaitoksen ei tarvitse alkaa kilpailuttaa uutta hätäkeskustietojärjestelmää.

Hätäkeskuslaitos on kehittänyt myös ilmoitinlaitetoimintaa ja vuoden 2024 aikana ilmoitinlaitteiden testaus automatisoidaan. Lisäksi tilannekuvaprojekti saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana.

JTS 2024 - 2027

Hätäkeskuslaitoksen määrärahataso on JTS-kauden alussa 77 milj. euroa ja kehyskauden päätteeksi pysyvä määrärahataso asettuu n. 74 milj. euroon.

HTV-tason ylläpitäminen ei ole mahdollista nykyisellä kehyksellä, koska ICT-menojen arvioidaan nousevan vuosittain n. 4 % läpi kehyskauden. Vuonna 2023 ICT-menot ovat n. 23,5 milj. euroa, kun kehyskauden lopussa vuonna 2027 menot arvioidaan olevan jo lähes 30 milj. euroa.

Nykyisellä kehyksellä henkilöstötaso kyetään säilyttämään vuoteen 2025 asti. Kehyskauden lopulla 2027 menoja joudutaan kehysvajeen takia sopeuttamaan 5,2 milj. euroa, mikä vastaa 78 henkilötyövuotta. Jos henkilökuntaa ei ole riittävästi, vasteajat pitenevät ja nykyistä palvelutasoa ei voida ylläpitää. Edellä mainittuihin asioihin on syytä reagoida ennakoivasti tulevien vuosien suunnittelussa, jotta korkea palvelutaso voidaan taata kaikissa olosuhteissa.

Toimitilamenoihin kohdistuu kovia kustannusten korotuspaineita, koska kiinteistöjen korjausvelka kasvaa. Tilojen kunnostustarvetta, kustannuksia ja aikataulua selvitetään ja hinta-arvio on noin 10 - 15 milj. euroa.

Aikaisempina vuosina Hätäkeskuslaitoksella on ollut käytettävissä siirtyvää määrärahaa 5-8 miljoonaa euroa. Toimintamäärärahaa on säästynyt, koska päivystäjiä ei ole ollut saatavilla työmarkkinoilla. Vuosina 2026 - 27 siirtyvää määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Kehyskaudella toteutuu hallitusohjelman mukaiset säästötavoitteet. Sisäministeriön määrärahataso laskee kehyskaudella huomattavasti vuoteen 2027 mennessä. Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan osuus määrärahoista on 5 % kehyskauden lopussa. Hätäkeskuslaitoksessa on arviolta yli viiden miljoonan euron rahoitusvaje kehyskauden lopussa ilman tuottavuusohjelman säästöjä.

Ylijohtaja

Taito Vainio

Johtaja, Hallinto-osasto

Vesa Seppä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Hätäkeskuslaitos 13.10.2023 klo 14:04. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

Lausunto

HAK-2314359 4 (4)

00.00.02

HAK-2023-894

Hallinto-osasto

13.10.2023

Liitteet [Kirjoita liitteet]
Jakelu [Kirjoita jakelu]
Tiedoksi [Kenelle tiedoksi]